

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-6C/65/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116224992
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Róbert Bardáč PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1116224992.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudcom Mgr. Róbertom Bardáčom, PhD. v spore žalobcu: LINEA Property, s.r.o. so sídlom Drieňová 34, Bratislava, IČO: 31 322 247, právne zastúpený: Mgr. Vladimír Šárnik, advokát so sídlom Rožňavská 2, Bratislava, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava so sídlom Primaciálne námestie 1, Bratislava, IČO: 00 603 481, o zaplatenie 174.334,25 € s príslušenstvom, takto:

rozhodol:

I. Žaloba sa zamietá.

II. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 30. novembra 2016, neskôr zmenenou na návrh žalobcu so súhlasom súdu, sa žalobca s poukazom na § 15 ods. 8 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení účinnom do 31. decembra 2019 (ďalej len „zákon o pohrebníctve“) domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 174.334,25 € spolu s úrokom z omeškania 5,05% ročne zo sumy 38.800 € od 4. decembra 2015 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 135.534,25 € od 4. októbra 2020 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Tvrdil, že je vlastníkom pozemkov s parcelnými číslami XXXXX/XX Q. XXXXX/XX, nachádzajúcich sa v katastrálnom území E.Z., zapísaných na liste vlastníctva č. 1589 vedených Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, pre kat. úz. Trnávka, obec: Bratislava - mestská časť Ružinov, okres Bratislava II (ďalej len „pozemky“). Tvrdil, že do predmetných pozemkov zasahuje ochranné pásmo pohrebiska - Martinského cintorína, ktorého zriaďovateľom je žalovaný, pričom do pozemku s parc. č. XXXXX/XX zasahuje o výmere cca 2.000 m², a s parc. č. XXXXX/XX vo výmere 2.850 m². Žalobca zaslal žalovanému dňa 3. decembra 2015 výzvu na poskytnutie primeranej náhrady za obmedzenie užívania pozemkov. Nárok vyčíslil za obdobie od 1. decembra 2014 od 30. novembra 2015 v sume 38.800 €/rok. Táto suma pozostáva zo súčtu súm budúceho zníženia nájmu na parcele č. XXXXX/XX o 25% obvyklého ročného nájomného 27.530 € a na parcele č. XXXXX/XX o 65% z obvyklého ročného nájomného v sume 11.270 €. Neskôr v podaní zo 4. októbra 2020 nárok doplnil o náhrady za obdobia od 4. októbra 2016 do 31. marca 2020 (9.460,82 € za obdobie od 4. októbra 2016 do 31. decembra 2016, 38.800 € za každý z rokov 2017 až 2019 a 9.673,42 € za obdobie od 1. január 2020 do 31. marca 2020), spolu v sume 135.543,25 €, s príslušným úrokom z omeškania.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe nárok poprel a tvrdil, že Martinský cintorín zriadilo v 19. storočí vtedajšie mesto spolu s katolíckou farnosťou svätého Michala a vysvätený bol v r. 1919. Ochranné pásmo cintorína bolo prvýkrát upravené zákonom č. 470/2005 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. novembra 2005. K tomuto dňu vzniklo žalobcovi aj právo podľa § 16 ods. 9 ako vlastníkovi pozemkov v ochrannom pásme cintorína nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemkov. Prvýkrát si žalobca mohol uplatniť svoje nároky dňa 1. novembra 2008 a preto namietol premlčanie žalovaného nároku.

Poukázal na to, že viac ako 90% plochy pozemku parc. č. XXXXX/XX spadá pod ochranné pásmo dráhy. Teda v čase, kedy žalobca nadobudol dané pozemky tieto už boli dávno zaťažené ochranným pásmom dráhy. Žiadal preto žalobu zamietnuť.

3. V replike žalobca uviedol, že žiadne ustanovenie právnej úpravy nedefinuje znalecký posudok ako jediný použiteľný dôkazný prostriedok pre preukázanie nároku niektorej zo sporových strán. Cenová mapa, ktorú predložili je relevantným a akceptovaným prostriedkom pre získanie objektívnych a kvalifikovaných údajov o cene nehnuteľností. Žalobca odmieta analógiu, ktorá sa týka použitia záverov týkajúcich sa vecných bremien, pretože treba odlišovať vecné bremeno a ochranné pásmo, čo sú rôzne inštitúty. Náhrada podľa § 15 ods. 8 zákona o pohrebníctve nie je podľa žalobcu jednorazová, pretože ak by to tak malo byť, upravovala by to tak priamo právna úprava. Žalobca tiež odmieta závery v znaleckom posudku č. 8/2016, pričom tieto považuje za závery, ktoré nereflektujú skutočnosť. Žalobca tvrdí, že mu nárok patrí a že dôsledkom existencie ochranného pásma sa rozsah a kvalita vlastníckeho práva k nehnuteľnosti žalobcu zásadným spôsobom zúžila a vlastník s ňou nemôže nakladať v predchádzajúcom neobmedzenom rozsahu.

4. V duplike sa žalovaný bránil, že predložený výpočet uplatneného nároku nepreukázal znaleckým posudkom vypracovaným znalcom. Žalovaný tvrdí, že možno použiť analogicky závery judikatúry k nároku na odplatu za zriadenie vecného bremena aj na žalovaný nárok. Martinský cintorín, ktorý funguje sto rokov sa využíva aj v súčasnosti a počíta sa s ním aj v budúcnosti, ide teda o trvalo zriadené obmedzenie a nie je rozhodujúce, že nejde o vecné bremeno. Poskytovaním náhrady za obmedzenie užívania pozemku vo forme opakujúcich sa plení po takto dlhú dobu by došlo k niekoľkonásobnému preplateniu hodnoty samotných pozemkov žalobcu nachádzajúcich sa v ochrannom pásme pohrebiska. Tiež by takéto plnenie suplovalo uzatvorenie nájomnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným. Opäť poukázal na námietku premlčania.

5. Súd vykonal dokazovanie listinami predloženými žalobcom, a to: list vlastníctva č. XXXX (č. I. 6), snímka katastrálnej mapy so zakreslením ochranného pásma pohrebiska (č. I. 5, 8, 10), výzva na poskytnutie primeranej náhrady za obmedzenie užívania pozemkov z 3. decembra 2015 (č. I. 7), výzva na poskytnutie náhrady za obmedzenie užívania pozemkov - vyjadrenie zo 14. apríla 2016 (č. I. 9), doklad o stanovení ceny nehnuteľností zo služby Cenová mapa nehnuteľností SR z 2. júna 2016 (č. I. 11), rozhodnutie primátora žalovaného č. XX/XXXX (č. I. 13-21), znalecký posudok č. X/XXXX (č. I. 159-221), e-mail s ponukou na predaj (č. I. 254-255), inzerát z www.reality.sk (č. I. 256-258), doplnenie č. 3 znaleckého posudku č. XX/XXXX (č. I. 259-278), listinami predloženými žalovaným, a to: znalecký posudok č. X/XXXX (č. I. 41-49), a z takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav.

6. Z listu vlastníctva č. XXXX vyplýva, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemkov s parcelnými číslami XXXXX/XX o výmere 4.059 m² a XXXXX/XX o výmere 7.542 m², ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Trnávka, okres Bratislava II. Zo snímky katastrálnej mapy je zrejmá lokalizácia týchto pozemkov a lokalizácia ochranného pásma Martinského cintorína. Žalobca nepoprel skutkové tvrdenia žalovaného o tom, kedy bol Martinský cintorín zriadený, t. j. že je prevádzkovaný viac ako 100 rokov. Tiež nebolo popreté tvrdenie o tom, že viac ako 90% pozemku s parc. č. XXXXX/XX spadá aj pod ochranné pásmo železníc. Tieto tvrdenia sú preto nesporné. Z výzvy na poskytnutie primeranej náhrady za obmedzenie užívania pozemkov z 3. decembra 2015 vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie náhrady podľa § 15 ods. 7 a 8 zákona o pohrebníctve v sume 40.000 € za rok. Z odpovede žalovaného je preukázané, že na túto výzvu reagoval žalovaný odmietavo, pričom poukázal na to, že predmetný nárok si žalobca mohol uplatniť skôr, pričom premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku mu uplynula 1. novembra 2008. Z dokladu o stanovení ceny nehnuteľností zo služby Cenová mapa nehnuteľností SR z 2. júna 2016 vyplýva, že stavebný pozemky sa v období od 24. júna 2015 do 24. mája 2016 predávali v lokalite Bratislava - Ružinov v priemere za 322 €/m². Z rozhodnutia primátora žalovaného č. XX/XXXX vyplýva, že cena odplaty za vecné bremeno, ktorú žalovaný považuje za minimálnu v prípade realizácie zmluvných vzťahov k nehnuteľnému majetku žalovaného bola pre lokalitu Ružinov v cene 17 m².

7. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX, ktorý vypracoval znalec T. T. Š. dňa 20. januára 2016 je preukázané, že trhovú cenu nájmu pozemkov v kat. úz. Trnávka, pozemok s parc. č. XXXXX/XX, na ktorom žalovaný postavil cestnú komunikáciu vrátane ochranného pásma cesty vyčíslená za obdobie rokov 2007 až 2011, a to v súvislosti s nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie dotknutých pozemkov v období od 13. júna 2009 do 13. júna 2009 a pri období od 8. decembra 2009 do

8. decembra 2011 v súvislosti s nárokom na poskytnutie náhrady za vecné bremeno zriadené v dôsledku účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. bola 17.794,66 €/rok pre rok 2007, 17.380,64 €/rok pre rok 2008, 14.194,32 €/rok pre rok 2009, 13.889,90 €/rok pre rok 2010, a 14.157,79 €/rok pre rok 2011.

8. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX, ktorý vypracoval znalec T. C. K.C. dňa 15. januára 2021 vyplýva, že všeobecná hodnota oboch dotknutých pozemkov bola 217,49 €/m² pre rok 2003, 235,98 €/m² pre rok 2005, 251,21 €/m² pre rok 2007, 274,04 €/m² pre rok 2009, 319,71 €/m² pre rok 2014, 333,94 €/m² pre rok 2015, 342,55 €/m² pre rok 2016, a 380,61 €/m² pre rok 2019, resp. všeobecná hodnota nájmu pozemkov bola 22,317 €/rok/m² pre rok 2003, 18,442 €/rok/m² pre rok 2005, 18,708 €/rok/m² pre rok 2007, 20,156 €/rok/m² pre rok 2009, 23,237 €/rok/m² pre rok 2014, 24,154 €/rok/m² pre rok 2015, 23,135 €/rok/m² pre rok 2016, 24,305 €/rok/m² pre rok 2019 a hodnota závad bola: umiestnenie komunikácie: obdobie 3.6.2003 - 1.6.2005; 127 m² z parcely č. XXXXX/XX: 4.738,35 €; znehodnotenie príľahlého pozemku: obdobie 3.6.2003 do 1. júna 2005; 82 m² z parc. č. XXXXX/XX: 1.518,68 €; umiestnenie komunikácie: obdobie 12.6.2005 - 12.6.2007; 127 m² z parcely č. XXXXX/XX: 4.059,57 €; znehodnotenie príľahlého pozemku: obdobie 12.6.2005 do 12.6.2007; 82 m² z parc. č. XXXXX/XX: 1.301,13 €; umiestnenie komunikácie: obdobie 13.6.2007 - 13.6.2009; 127 m² z parcely č. XXXXX/XX: 4.148,86 €; znehodnotenie príľahlého pozemku: obdobie 13.6.2007 do 13. júna 2009; 82 m² z parc. č. XXXXX/XX: 1.329,74 €; umiestnenie komunikácie: obdobie 8.12.2009 - 8.12.2011; 127 m² z parcely č. XXXXX/XX: 4.478,48 €; znehodnotenie príľahlého pozemku: obdobie 8.12.2009 do 8.12.2011; 82 m² z parc. č. XXXXX/XX: 1.435,39 €; umiestnenie komunikácie: obdobie 3.3.2015 - 3.3.2019; 127 m² z parcely č. XXXXX/XX: 10.632,35 €; znehodnotenie príľahlého pozemku: obdobie 3.3.2015 - 3.3.2019; 82 m² z parc. č. XXXXX/XX: 3.407,76 €; umiestnenie komunikácie: obdobie 4.3.2019 - 3.3.2021; 127 m² z parcely č. XXXXX/XX: 5.528,70 €; znehodnotenie príľahlého pozemku: obdobie 4.3.2019 do 3.3.2021; 82 m² z parc. č. XXXXX/XX: 1.772,01 €; ochranné pásmom cintorína: obdobie od 1. decembra 2014 do 31. novembra 2015; 4.763 m² z parc. č. XXXXX/XX, XX: 39.166,11 €; ochranné pásmom cintorína: obdobie od 4. októbra 2016 do 31. marca 2020; 4.763 m² z parc. č. XXXXX/XX, XX: 135.803,33 €.

9. Z e-mailu z 27. septembra 2019 vyplýva, že žalobcovi bolo ponúknuté odkúpenie parciel blízkych predmetným pozemkom za cenu 380 € za m². Z inzercie na reality.sk je preukázaná predajná cena stavebného pozemku v lokalite Ružinov, Trnavská cesta v sume 550.000 € pri výmere 2.016 m², t. j. v sume 273 € za m².

10. Z ostatných dôkazov neboli zistené žiadne iné, pre rozhodnutie rozhodujúce skutočnosti. Z takto zistených skutočností mal súd za preukázané, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemkov s parcelnými číslami XXXXX/XX o výmere 4.059 m² a XXXXX/XX o výmere 7.542 m², ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Trnávka, okres Bratislava II. Časť týchto pozemkov vo výmere 4.762,96 m² zasahuje ochranné pásmo Martinského cintorína, ktorý je zriadený viac než sto rokov. Bolo preukázané, že žalobca tieto nehnuteľnosti nadobudol pred účinnosťou zákona č. 470/2005 Z. z., t. j. pre 1. novembrom 2005. Takto zistený skutkový stav posúdil súd po právnej stránke nasledovne.

11. Žalovaný namietal, že žalovaný nárok je premlčaný. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na oprávnené osoby tak, aby v primeraných lehotách uplatnili svoje práva (nároky), a čeliť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprímeraný čas vystavené nutnosti splniť svoje povinnosti. Inštitút premlčania v súlade s požiadavkou právnej istoty takto bráni dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností, ktoré môžu byť, najmä pokiaľ ide o ich dokazovanie, spojené s neistotou, pochybnosťou a spornosťou a tým aj s prípadnými zložitými súdnymi spormi. Ak zákonom stanovená premlčacia doba uplynula a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom na súde svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a spôsobiť tak stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe nárok priznať. V dôsledku toho nezostáva súdu, ktorý zistí, že námietka premlčania je dôvodná, nič iné ako žalobu oprávnenej osoby bez ďalšieho zamietnuť (R 29/1983, stanovisko senátu Najvyššieho súdu ČSSR k zaisteniu jednotného výkladu zákona, sp. zn. Sc 2/83 z 26.4.1983). Súd sa preto primárne zaoberal otázkou dôvodnosti tejto námietky.

12. Podľa § 15 ods. 7 zákona o pohrebníctve ochranné pásmo pohrebiska je 50 m od hranice pozemku pohrebiska; v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom.

13. Podľa § 15 ods. 8 zákona o pohrebničtvě vlastníč pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochrannom pásme a náhrady za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska; ak sa vlastníč pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ pohrebiska o výške náhrady nedohodnú, rozhodne o nej súd.

14. Podľa § 16 ods. 8 zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebničtvě a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení účinnom od 1. novembra 2005 (ďalej len „zákon č. 470/2005 Z. z.“) ochranné pásmo pohrebiska je 50 m; v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy.

15. Podľa § 16 ods. 9 zákona č. 470/2005 Z. z. vlastníč pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochrannom pásme a náhrady za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska. Ak sa vlastníč pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ pohrebiska o výške náhrady nedohodnú, rozhodne o nej súd.

16. Podľa § 100 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať (ods. 1). Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka (ods. 2). Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá (ods. 3).

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

19. Podľa súdu náhradu za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska podľa § 15 ods. 8 zákona o pohrebničtvě a predstavuje priamo právnou úpravou zavedený druh náhrady, ktorú vo všeobecnosti predpokladá § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože ochranné pásmo sa zriaďuje vo verejnom záujme, zriaďuje sa na základe zákona, a za náhradu. Právna úprava neupravuje, či táto náhrada má byť jednorazová alebo opakovaná. Neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomuto záveru. Nie je preto vylúčené, aby bola jednorazová tak, ako k tomu dospel súd v tejto veci.

20. Vzhľadom na absenciu výslovného znenia právnej úpravy, súd vec posúdil s použitím čl. 4 ods. 1 CSP v kontexte iných obdobných verejnoprávných obmedzení vlastníckeho práva, ktoré boli najvyššími súdnymi autoritami riešené a podľa názoru súdu sú danej situácii najbližšie. Súd teda vychádzal zo záverov, ktoré uplatnil Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v prípade posúdenia primeranej náhrady za zriadenie zákonného vecného bremena (napr. v rozsudku z 24. marca 2015, sp. zn. XCdo/XX/XXXX, ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016, sp. zn. XCdo/XX/XXXX, ktoré rozhodnutie bolo uverejnené aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016 pod R 73/2016). Vyslovil právny záver, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia a v súdnom konaní ho môže vlastníč úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť od účinnosti citovaného zákona.

21. Obdobne tieto závery použil NS SR aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z. z. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva má iba pôvodný vlastník pozemku a v súdnom konaní ho môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť od účinnosti zákona. Ďalšiemu vlastníkovi pozemku už takýto nárok nevznikne. Nárok na finančnú náhradu sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť odkedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, t. j. od účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. (porov. uznesenie NS SR z 30. novembra 2020, sp. zn. XCdo/XX/XXXX).

22. Aplikujúc uvedené východiská na danú vec podľa súdu síce v prípade ochranného pásma podľa § 15 ods. 7 zákona o pohrebničtvě nejde o vecné bremeno, nejde teda o vecné právo, ale v dôsledkoch predstavuje toto ochranné pásmo tiež obmedzenie pri užívaní nehnuteľnosti, pretože ochranné pásmo znemožňuje povoľovať a umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebničtvom. Ide jednoznačne o verejnoprávne obmedzenia vlastníckeho práva, ktoré majú základ v zdravotných a hygienických potrebách súvisiacich s prevádzkou pohrebiska a v zabezpečení piety a dôstojnosti pohrebiska a jeho okolia.

23. V širšom zmysle verejnoprávny aspekt zriaďovania pohrebísk treba vnímať v kontexte územného plánovania, pretože územné plánovanie zahŕňa podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) aj vymedzenie ochranných pásiem, ktoré patria medzi tzv. chránené časti krajiny. Pohrebisko sa zriaďuje v územnom konaní a v územnom konaní sa rozhoduje aj o ochrannom písme v zmysle § 15 ods. 5 zákona o pohrebničtvě v spojení s § 32 ods. 1 písm. c) a § 39c stavebného zákona. Účastníkmi takéhoto územného konania sú v zmysle § 34 ods. 2 stavebného zákona aj právnické osoby a fyzické osoby, ktorých vlastnícke alebo iné práva k pozemkom, ako aj k susedným pozemkom môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Územné konanie zabezpečuje, aby dotknuté osoby mali možnosť uplatniť námietky ako účastníci konania a zabezpečil sa proporcionálny rozvoj súkromných a verejných záujmov v danej lokalite (porovnaj rozsudok NS SR z 3. decembra 2013, sp. zn. X A. XX/XXXX). Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti obmedzenia každého základného práva a slobody (nález Ústavného súdu SR zo dňa 27.02.1997, sp. zn. PL. ÚS 7/96). Práve preto, že ide o zriadenie pohrebiska a jednotlivé záujmy je možné dokonca aj usporiadať v územnom konaní (na rozdiel od zákoných vecných bremien), nedôjde podľa súdu k neprimeranému zásahu do základných práv a slobôd žalobcu ako vlastníka pozemku, ak bude obmedzený v užívaní svojho pozemku ochranným pásmom a prípadná náhrada mu bude poskytnutá len jednorazovo. O tú však žalobca neprejavil záujem v čas, t. j. pred uplynutím premlčacej doby.

24. Finančná náhrada, ktorú predpokladá § 15 ods. 8 zákona o pohrebničtvě, resp. § 16 ods. 9 zákona č. 470/2005 Z. z. za obmedzenie užívania pozemku je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je vlastníkom pozemku a je obmedzená v užívaní pozemku. Takáto náhrada preto spadá do rámca podľa § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

25. Obdobne ako v prípade uvedených zákoných vecných bremien, aj obmedzenie ochranného pásma sa vzťahuje na konkrétny pozemok alebo jeho časť, čiže ide o obdobu toho, čo sa chápe ako obmedzenie viažuce sa „in rem“, nie na konkrétneho vlastníka. Predmetné ochranné pásmo podľa § 15 ods. 7 zákona o pohrebničtvě sa teda vzťahuje sa na každého vlastníka tohto pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku (porov. rozhodnutie Ústavného súdu SR, IV. ÚS 264/2018). Ak teda dôjde k zriadeniu predmetného ochranného pásma, takpovediac priamo „zasiahne“ táto skutočnosť prvýkrát len vlastníka, ktorý je ním v čase zriadenia ochranného pásma. Každý vlastník, ktorý pozemok nadobudne nehnuteľnosť neskôr, nadobúda ju v situácii, že ochranné pásmo je zriadené. Keďže Martinský cintorín, o ktorého ochranné pásmo ide, bol zriadený pred účinnosťou zákona č. 470/2005 Z. z., potom za deň

vzniku ochranného pásma treba považovať deň účinnosti tohto zákona, čiže 1. november 2005 a žalobca nadobudol predmetné pozemky ešte pred týmto dátumom.

26. Nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku sa ako majetkové právo s poukazom na § 101 Občianskeho zákonníka premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť odkedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, t. j. od 1. novembra 2005, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 470/2005 Z. z. a uplynula dňom 1. novembra 2008. Nie je daná žiadna výnimka podľa § 100 ods. 2 alebo 3 Občianskeho zákonníka. Žaloba o zaplatenie sumy 38.800 € ako nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku za obdobie od 1. decembra 2014 od 30. novembra 2015 bola podaná na súd dňa 30. novembra 2016, teda zjavne po uplynutí premlčacej lehoty. Žaloba bola dodatočne rozšírená o zaplatenie ďalších súm, no i v týchto prípadoch zjavne po uplynutí premlčacej lehoty. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné námietku premlčania vznesenú žalovaným pokladať za dôvodnú a premlčané právo nie je možné priznať. Súd preto žalobu zamietol a ostatnými námietkami žalobcu, najmä tými, ktoré sa týkali spôsobu stanovenia výšky žalovaného nároku, sa nezaoberal.

27. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Žalovaný bol v spore v celom rozsahu úspešný, žalovanému by preto v súlade so zásadou úspechu § 255 ods. 1 CSP patrila náhrada trov konania v rozsahu 100%. Vzhľadom na to, že zo spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy nevznikli, v súlade s čl. 17 základných princípov CSP súd postupom podľa § 262 ods. 1 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva (R 72/2018, uznesenie NS SR z 28. februára 2018, sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresnom súde Bratislava I do 15 dní odo dňa jeho doručenia. V odvolaní sa okrem toho, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka (vrátane uvedenia spisovej značky konania), čo sa ním sleduje, a podpisu uvedie aj to, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.